ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 13.5.2015 г.
COM(2015) 268 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно Националната програма за реформи на Нидерландия за 2015 г.

и съдържаща становище на Съвета относно Програмата за стабилност на Нидерландия за 2015 г.

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно Националната програма за реформи на Нидерландия за 2015 г.

и съдържаща становище на Съвета относно Програмата за стабилност на Нидерландия за 2015 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 7/5 на Съвета от 2 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики[1], и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси[2], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия[3],

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент[4],

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) На 26 март 2010 г. Европейският съвет се съгласи с предложението на Комисията да се стартира нова стратегия за растеж и работни места — стратегията „Европа 2020“ — въз основа на засилена координация на икономическите политики. Стратегията е насочена към ключовите области, където са необходими действия за стимулиране на потенциала на Европа за устойчив растеж и конкурентоспособност.

(2) На 13 юли 2010 г. Съветът, въз основа на предложенията на Комисията, прие препоръка относно общите насоки за икономическите политики на държавите

[1] ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.
[2] ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.
[3] COM(2015) 268.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

членки и на Съюза (за периода 2010—2014 г.), а на 21 октомври 2010 г. прие решение относно насоките за политиките за заетост на държавите членки. Заедно двата акта представляват т.нар. „интегрирани насоки“, с които държавите членки бяха приканени да се съобразят при провеждането на националната си икономическа политика и политика за заетост.

(3) На 8 юли 2014 г. Съветът прие препоръка относно националната програма за реформи на Нидерландия за 2014 г. и даде становището си относно актуализираната програма за стабилност на Нидерландия за 2014 г. На 28 ноември 2014 г. в съответствие с Регламент (ЕС) № 473/2013[5] Комисията представи становището си по проекта на бюджетен план на Нидерландия за 2015 г[6].

(4) На 28 ноември 2014 г. Комисията прие годишния обзор на растежа,[7] с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2015 г. На същия ден въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие доклада за механизма за предупреждение[8], в който беше посочено, че Нидерландия е една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед.

(5) На 18 декември 2014 г. Европейският съвет одобри приоритетите, насочени към стимулиране на инвестициите, ускоряване на структурните реформи и извършване на отговорно благоприятстващо растежа бюджетно консолидиране.

(6) На 26 февруари 2015 г. Комисията публикува доклада си за Нидерландия за 2015 г[9]. В него бе оценен напредъкът на Нидерландия при изпълнението на специфичните за държавата препоръки, приети на 8 юли 2014 г. Докладът за страната включва и резултатите от задълбочения преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011. Анализът на Комисията дава основание да се заключи, че Нидерландия е засегната от макроикономически дисбаланси, които изискват политически действия и мониторинг. Продължават да съществуват и заслужават внимание рисковете, произтичащи от високото равнище на частния дълг, въпреки че неотдавнашните мерки подкрепят възстановяването на жилищния пазар и ще спомогнат за ограничаване на растежа на ипотечните кредити. Въпреки че значителният излишък по текущата сметка отчасти отразява структурните характеристики на икономиката, е възможно структурата на пенсионната и данъчната система да се окаже причина за неефективно разпределяне на капитала.

(7) На 30 април 2015 г. Нидерландия представи националната си програма за реформи за 2015 г. и програмата си за стабилност за 2015 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.

(8) Понастоящем по отношение на Нидерландия се прилагат предпазните мерки на Пакта за стабилност и растеж и преходното правило за дълга. В своята програма за стабилност за 2015 г. правителството планира постепенно да подобри номиналния дефицит до 1,8 % от БВП през 2015 г. и после до 0,7 % от

[5] ОВ L 140, 27.5.2013 г., стр. 11.
[6] C(2014) 8810.
[7] COM(2014) 902.
[8] COM(2014) 904.
[9] SWD(2015) 38.

БВП през 2018 г. Правителството планира да изпълни средносрочната цел — структурен дефицит от 0,5 % от БВП — през периода на програмата. Според програмата за стабилност съотношението дълг/БВП се очаква да достигне върха си от 68,8 % през 2015 г. и постепенно да спадне до 66,1 % от БВП през 2018 г. Макроикономическият сценарий в основата на тези бюджетни прогнози е реалистичен. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2015 г. се очаква структурното салдо за постигане на средносрочната цел да достигне -0,3 % от БВП през 2015 г. и -0,4 % от БВП през 2016 г. Въз основа на своята оценка на програмата за стабилност и като взема предвид прогнозата на Комисията от пролетта на 2015 г., Съветът е на мнение, че се очаква Нидерландия да се съобрази с разпоредбите на Пакта за стабилност и растеж. На равнище от 0,84 % от БВП през 2013 г. публичните разходи за научноизследователска и развойна дейност са ниски с оглед на образователното равнище, академичните постижения и равнището на икономическо развитие на Нидерландия. Разходите на сектор „Държавно управление“ в тази област са с тенденция към намаляване от 2014 г. насам, а частните разходи за НИРД остават ниски. Пренасочването на публичните разходи към иновациите и научните изследвания, и по-специално фундаменталните изследвания, и изпълнението на рамковите политики за стимулиране на частните инвестиции в НИРД ще спомогнат за повишаване на потенциала за дългосрочен растеж на нидерландската икономика.

(9) Едно от ключовите предизвикателства е свързано с жилищния пазар, където липсата на гъвкавост и небалансираните стимули се трупаха в продължение на десетилетия и оформиха моделите на жилищното финансиране и на спестяванията в сектора. Склонността на домакинствата за ливъридж на брутния ипотечен дълг спрямо жилищното имущество до голяма степен отразява дългогодишни фискални стимули, по-специално пълното данъчно приспадане на лихвите по ипотечните кредити. От 2012 г. насам се прилагат поредица от мерки, които отчасти целят да се намери решение за тези стимули. Някои от тях включват корекции на фискалното третиране на жилищното финансиране. Постепенното преминаване към ограничаване на данъчно приспадане на лихвите по ипотечни кредити и увеличаването на стимулите за амортизации са оправдани. Поетапното въвеждане на тази мярка обаче е твърде бавно, за да има значително отражение върху поведението във връзка с амортизациите и ще продължат да съществуват значителни данъчни стимули за инвестиции в непроизводителни активи. Съотношението от 100 % между размера на кредита и стойността на имота, което следва да бъде достигнато през 2018 г., е все още високо. Пазарът за наемане на жилища е ограничен от нормативни актове и от наличието на много голям сектор на социално жилищно настаняване, който трябва също така да се справя с дълги списъци на чакащи. Въвеждането в сектора на социалното жилищно настаняване на диференциране на наемите, основано в по-голяма степен на доходите, представлява стъпка в правилната посока, но неговото въздействие е ограничено. Съгласно нов закон корпорациите за жилищно настаняване ще трябва да отделят дейностите си от общ икономически интерес (т.е. социалното жилищно настаняване) от другите дейности. Остава да се види дали това ще доведе до планираното пренасочване на социалното жилищно настаняване към нуждаещите се хора и ще гарантира, че социалното жилищно настаняване е достъпно за хората в неравностойно положение, които не могат да получат жилища при пазарни условия.

(10) Подобри се дългосрочната устойчивост на пенсионната система. В допълнение към постепенното увеличаване на законоустановената пенсионна възраст от първи стълб — от 65 години през 2012 г. на 67 години през 2023 г. и обвързването ѝ със средната продължителност на живота след това, Нидерландия прие всеобхватни реформи на частно финансирания стълб на пенсионната система и на системата за дългосрочни грижи. Финансовият надзор на пенсионните фондове е подобрен, а системата е по-устойчива на финансови шокове. Това бе допълнено от успешните реформи за насърчаване на по-възрастните работници да работят по-дълго. В резултат от реформите в областта на дългосрочните грижи на общините бяха прехвърлени отговорности, като бяха намалени общите разходи и беше поставен акцент върху повишаването на ефикасността. Трябва да бъдат наблюдавани качеството и достъпността на дългосрочните грижи.

(11) Оставащите предизвикателства включват подходящото разпределение на разходите и рисковете в рамките на отделните поколения и между тях извън приетите правила за индексирането и финансовите буфери (рамка за финансова оценка), по-специално чрез намаляване на вноските от страна на младите хора. Подобряването на застрахователната справедливост на вноските по втория стълб на пенсионната схема ще помогне на домакинствата да разпределят финансовите си средства по по-благоприятстващ растежа начин.

(12) Всеобхватната реформа на законодателството за защита на заетостта, прието през 2014 г., има за цел повишаване на участието и мобилността на пазара на труда. Намалени са фискалните демотивиращи фактори за работа. В законодателство, прието от Парламента, ще се определя квота за работодателите за наемане на хора с увреждания. Въздействието от тези мерки може да бъдат оценени изцяло само след като те бъдат изпълнени. Необходими са по-нататъшни мерки за подобряване на интеграцията на хората в маргинално положение на пазара на труда, включително на хората от мигрантски произход.

(13) Като се вземат предвид задължителните неданъчни плащания, данъчната тежест в Нидерландия е значително по-висока от средните стойности за ЕС и е налице възможност за пренасочване на данъчното облагане към фактори, които са по-малко вредни за растежа. Предвижданата данъчна реформа ще допринесе за увеличаването на участието на пазара на труда. След като бъде приета, въздействието ѝ трябва да бъде внимателно следено.

(14) В рамките на европейския семестър Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Нидерландия и го публикува в доклада за 2015 г. Комисията извърши и оценка на програмата за стабилност и на националната програма за реформи и последващите мерки във връзка с препоръките, отправени до Нидерландия през предходните години. Тя взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива фискална и социално-икономическа политика в Нидерландия, но също така и степента, в която те спазват правилата и насоките на ЕС предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Европейския съюз чрез принос на равнище ЕС към бъдещите решения на държавите членки. Препоръките в рамките на европейския семестър са отразени в препоръки 1 и 3 по-долу.

(15) С оглед на тази оценка Съветът разгледа програмата за стабилност на Нидерландия и е на мнение[10], че Нидерландия спазва Пакта за стабилност и растеж.

(16) С оглед на задълбочения преглед, направен от Комисията, и на тази оценка Съветът разгледа националната програма за реформи и програмата за стабилност. Неговите препоръки по член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени по-специално в препоръки 1—3 по-долу.

(17) В рамките на европейския семестър Комисията също така извърши анализ на икономическата политика на еврозоната като цяло. Въз основа на този анализ Съветът отправи специфични препоръки към държавите членки, чиято парична единица е еврото. Нидерландия също така следва да гарантира пълното и навременно изпълнение на тези препоръки,

ПРЕПОРЪЧВА на Нидерландия да предприеме следните действия през 2015 г. и 2016 г.:

1. Да пренасочи публичните разходи към подпомагане на инвестициите в НИРД и да работи за рамкови условия за подобряване на частните разходи за НИРД, за да противодейства на низходящата тенденция в публичните разходи за НИРД и да увеличи потенциала за икономически растеж.

2. Да ускори намалението на данъчното приспадане на лихвите по ипотечни кредити, така че да бъдат намалени данъчните стимули за инвестиции в непроизводителни активи. Да осигури по-пазарно ориентиран механизъм на ценообразуване на пазара за наемане на жилища и да обвърже допълнително наемите с доходите на домакинствата при социалното жилищно настаняване.

3. Да намали размера на вноските по втория стълб на пенсионната система по отношение на лицата, които са в началните години на професионалния си живот.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател

[10] Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.